

Een groot aantal militairen en burgermedewerkers bij Defensie vraagt zich anno 2026 nog altijd af bij welke onafhankelijke instantie zij kunnen aankloppen als zij een melding willen doen van ongewenst gedrag op de werkvloer, zoals pesten, intimidatie, misbruik van bevoegdheden en discriminatie. “Mijn advies aan deze medewerkers is om met hun melding op het net te komen bij het Meldpunt Integriteit Defensie,” benadrukt Lucette van der Est, projectleider van het MID. “Om de onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid van het meldpunt én de privacy van melders te waarborgen, is het MID extern ondergebracht bij het CAOP. Dit is een onafhankelijke stichting, gespecialiseerd in arbeid, organisatie en veiligheid.”

↳ Lucette van der Est

OPLINIE SPREEKT MET LUCETTE OVER DE MEERWAARDE VAN HET MID.

Wanneer en hoe is het Meldpunt Integriteit Defensie ontstaan?

“Het MID is in 2019 opgericht naar aanleiding van een aanbeveling van de toenmalige staatssecretaris van Defensie Barbara Visser om een laagdrempelig en onafhankelijk meldpunt in het leven te roepen, waar defensiemedewerkers en burgers buiten Defensie terecht kunnen met hun meldingen van vermoedelijke integriteitschendingen of misstanden. Zij deed deze aanbeveling na een onderzoek van de commissie Sociaal Veilige Werkomgeving (commissie Giebels, red.) naar sociale veiligheid op de werkvloer. Aanleiding voor dit onderzoek waren enkele concrete sociaal onveilige situaties bij Defensie. Een van de onderzoeksconclusies was dat defensiemedewerkers die met deze situaties werden geconfronteerd niet snel waren geneigd om hiervan melding te doen. Zij hadden er niet veel vertrouwen in dat dit een positief effect zou hebben.

Een belangrijke aanbeveling in het onderzoeksrapport was de inrichting van een onafhankelijk meldpunt, dat de meldings-

bereidheid van defensiemedewerkers zou vergroten en hun wat dat betreft een veilige route zou bieden. Op basis van toezeggingen die de staatssecretaris later aan de Vaste Kamercommissie Defensie deed, is het MID uiteindelijk buiten de defensieorganisatie geplaatst. Het meldpunt is ondergebracht bij het CAOP, een onafhankelijke stichting die is gespecialiseerd in arbeid, organisatie en veiligheid. In 2020 startte het MID met het aannemen en registreren van meldingen.”

Met welke integriteitskwesaties kun je aankloppen bij het MID?

“Allereerst kun je bij het MID individueel melding doen van uiteenlopende vormen van ongewenst gedrag. Ook heb je de mogelijkheid om signalen over bijvoorbeeld misbruik van bevoegdheden, illegaal gebruik van dienstmiddelen of het overschrijden van interne regels aan ons te melden. Leidinggevendenden kunnen hun melding bij ons of rechtstreeks bij de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID, red.) doen.”

Kun je ook een formele klacht indienen?

“Jazeker, wij bieden ook de optie om een formele klacht in te dienen over ongewenst of onbehoorlijk gedrag. Nadat wij deze klacht hebben ontvangen, gaat een ander traject lopen.”

Door wie wordt iemand te woord gestaan?

“Het MID-team bestaat uit drie ervaren professionals die zijn opgeleid tot vertrouwenspersoon. Ze zijn getraind en zeer ervaren in het op een zorgvuldige en vertrouwelijke manier begeleiden van melders.”

Wat gebeurt er met een ontvangen melding?

“Nadat wij een melding van een integriteitschending hebben ontvangen, bespreken wij deze eerst uitgebreid met een melder. Daarna bekijken we welke stappen kunnen worden gezet en wat diens concrete mogelijkheden zijn. Wij bieden iedere defensiemedewerker een onafhankelijk luisterend oor. Wij helpen iemand om diens situatie te verhelderen en informeren en adviseren hem of haar zo goed mogelijk. Ook voor een medewerker die nog geen integriteitsmelding wil doen, kunnen wij een goede sparringpartner zijn.

Waar nodig verwijzen wij door naar verdere hulp, bijvoorbeeld naar andere functionarissen binnen Defensie, zoals de interne vertrouwenspersoon, een bedrijfsmaatschappelijk werker, de bedrijfsarts of naar andere loketten binnen of buiten Defensie.

Als een medewerker wél een formele melding wil doen, dan zetten we deze met diens instemming door naar de COID. Die coördineert het verdere proces. De COID brengt

het proces waar nodig bij een decentraal klachtenpunt onder. Een COID-adviseur bespreekt de mogelijkheden met de melder en zet de melding ter behandeling in de lijn binnen Defensie uit. Dit doet deze adviseur in nauw overleg met degene die de melding heeft gedaan.”

Hoe wordt de privacy van melders gewaarborgd?

“Wij hechten veel waarde aan de privacy van melders. Om die reden beschikken we over apart ingerichte meldkamers, waar wij melders in alle rust en in een vertrouwelijke setting telefonisch te woord kunnen staan. Alleen met instemming van melders zetten wij hun melding door naar de COID. De informatie die zij delen, is strikt vertrouwelijk. Deze informatie delen wij nooit zonder instemming met Defensie of met andere interne of externe partijen.”

Wat kan het MID voor iemand betekenen, als hij of zij vindt dat een eerdere melding niet goed is opgepakt?

“Dankzij de onafhankelijkheid van het meldpunt kan een medewerker opnieuw bij ons op de lijn komen. Wij kunnen diens melding dan verder escaleren binnen de defensieorganisatie. Bij het juiste aanspreekpunt geven we het signaal af dat de melding niet is opgepakt.”

Hoeveel meldingen krijgt het MID jaarlijks?

“Bij het MID onderscheiden we contactmomenten en concrete meldingen. Jaarlijks zijn er ongeveer 800 contactmomenten. Deze momenten zijn er met militairen en burgermedewerkers bij Defensie, maar ook met burgers buiten de defensieorganisatie. Zij kloppen niet alleen bij ons aan om een officiële melding te doen van een integriteitsschending. Zij komen ook op het net met uiteenlopende informatieverzoeken. Verder krijgen we geregeld telefoontjes van defensiemedewerkers die de behoefte hebben om te sparren of om hun verhaal te doen. Dit kan anoniem. Wij zien de laatste jaren trouwens

↳ Linda van Gorkum

VAN ONGEWENST GEDRAG TOT MISDRAGINGEN IN DE PRIVÉSFEER

→ Linda van Gorkum is vanaf het begin als coördinator betrokken bij het Meldpunt Integriteit Defensie (MID). Zij schetst desgevraagd welke integriteitsteksten bij het MID binnenkomen. “We ontvangen meldingen over uiteenlopende vormen van ongewenst gedrag, zoals agressie, discriminatie, intimidatie, en pesten. Daarnaast kunnen medewerkers bij ons terecht met signalen over bijvoorbeeld het lekken van informatie, misbruik van bevoegdheden, misdragingen in de privésfeer en overschrijdingen van interne regels. In voorkomende gevallen zetten wij meldingen door naar de daarvoor aangewezen instanties. Natuurlijk volgen wij hierbij alle gangbare procedures.”

OPNIEUW CONTACT

Volgens Linda nemen defensiemedewerkers soms opnieuw contact met het meldpunt op wanneer zij vragen hebben over de opvolging van een eerdere melding. “In dat geval kijken we samen met de melders naar de situatie. Waar nodig en met hun instemming leggen wij dan opnieuw contact met de COID.”

een groei van het aantal integriteitsmeldingen. Het afgelopen jaar ontvingen wij circa 500 meldingen.”

Heb je de indruk dat de meldingsbereidheid groter is geworden sinds de inrichting van het meldpunt?

“De afgelopen jaren is het aantal contactmomenten met het MID dus gegroeid. Ik kan echter niet de eenduidige conclusie trekken of dit te maken heeft met een groeiende meldingsbereidheid. Zoals gezegd is er namelijk ook veel contact met medewerkers die geen officiële melding willen doen van een integriteitsschending. Bovendien heeft het stijgend aantal meldingen waarschijnlijk ook te maken met het feit dat de defensieorganisatie de afgelopen jaren flink is gegroeid. Ik heb trouwens wel de indruk dat de naamsbekendheid van het MID wat groter is geworden. Cruciaal voor zowel de defensieorganisatie als voor alle melders is dat defensiemedewerkers ons meldpunt goed kunnen vinden.”

Hoe kun je contact opnemen met het MID?

“Je kunt het MID elke werkdag van half negen ‘s ochtends tot 5 uur ‘s middags bellen op dit telefoonnummer: 070-3765915. Buiten deze uren heb je de mogelijkheid om een terugbelverzoek in te spreken op onze voicemail. Verder kun je ons 24/7 een e-mail sturen via meldpunt.integriteit.defensie@mindef.nl. Wij zijn ook te bereiken via de servicedesk van Defensie: 088-9500500, optie 4. Verblijf je in het buitenland? Bel dan dit nummer: 0031 88 9500500. Ook kun je via een extern meldformulier of via het interne meldformulier van Defensie een officiële melding doorgeven. Laatstgenoemd formulier vind je op Mulan via de opties ‘melding’, ‘melding maken’ en ‘ongewenst gedrag/integriteitsschending’. In dit vertrouwelijk behandelde formulier kun je kort jouw melding van een integriteitsschending toelichten. Als er bij een melding relevante informatie ontbreekt of als er nog onduidelijkheden zijn, dan nemen wij zelf contact op met een melder.” ■